

Merkezi yönetim bütçesi 6 milyar TL açık verdi.

Merkezi yönetim bütçe açığı Eylül ayında bütçe gelirlerinin olumlu performansı ile geçtiğimiz yılın aynı ayına kıyasla %7 daralarak 6 milyar TL düzeyinde gerçekleşti. Bütçe gelirleri yıllık bazda %27,4 oranında artarak 61,1 milyar TL olurken, harcamalar %23,3 oranında genişleyerek 67 milyar TL düzeyinde gerçekleşti. Faiz dışı fazla ise Eylül'de yıllık bazda 2,3 milyar TL genişleyerek 4,3 milyar TL oldu.

Ocak-Eylül döneminde ise bütçe performansındaki kötüleşme dikkat çekiyor. Geçtiğimiz yılın ilk 3 çeyreğinde 31,6 milyar TL olan merkezi yönetim bütçe açığı, bu yılın aynı döneminde %79,4 oranında genişleyerek 56,7 milyar TL'ye yükseldi. Borçlanma maliyetlerinde yaşanan yükselişin de bütçe performansına olumsuz yansıdığı görülüyor. Nitekim, 2017 yılı ilk 9 ayında 15 milyar TL olan faiz dışı fazla, bu yılın aynı döneminde 3,7 milyar TL ile sınırlı düzeyde gerçekleşti. Bu gelişimde ilk 3 çeyrekte faiz harcamalarında kaydedilen 13,8 milyar TL'lik artış belirleyici oldu.

İthalde alınan KDV hızı yükseldi.

Vergi gelirleri Eylül'de bir önceki yıla kıyasla %17,7 oranında yükseldi. "Eşel mobil" sisteminin etkisiyle akaryakıtın alınan ÖTV'nin yıllık bazda düşüş kaydetmesi vergi gelirleri üzerinde baskı yaratıyor. İç pazardaki daralma nedeniyle motorlu taşıtlardan alınan ÖTV de yıllık bazda gerilerken bu iki kalem bütçe gelirlerindeki artışı 7,2 puan sınırladı. Diğer taraftan kur gelişmelerine bağlı olarak dış ticaret işlemlerinden alınan vergiler bütçe gelirlerine 10,8 puan katkı sundu. Faizler, paylar ve cezalar kaleminde

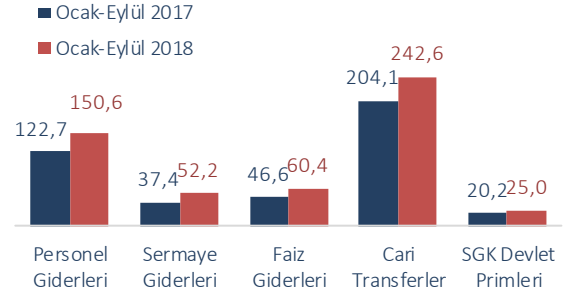
Ağustos ayında başlayan hızlı yükseliş Eylül ayında sürdü. Eylül'de söz konusu kalem bütçe gelirlerindeki artışa 11 puan ile vergi gelirlerinden sonra en fazla katkı veren kalem oldu.

Yılın ilk dokuz ayında bütçe gelirleri vergi gelirlerindeki artışın etkisiyle geçtiğimiz yılın aynı dönemine kıyasla 90,2 milyar TL artış kaydetti. Faizler, paylar ve cezalar kaleminde son iki aydır kaydedilen artışın da bütçe performansını olumlu etkilediği izleniyor. Söz konusu kalem Ocak-Eylül döneminde bütçe gelirlerini 12 milyar TL yukarı çekti.

Bütçe harcamaları...

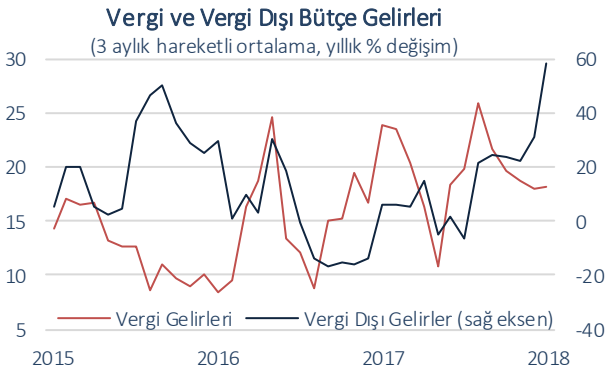
Eylül ayında bütçe harcamaları yıllık bazda %23,3 oranında genişlerken, harcamalardaki artışın önemli bir kısmını cari transferler ile personel giderlerindeki artış oluşturdu. İlk dokuz aylık dönemde kamunun gayrimenkul harcamalarının da etkisiyle sermaye giderlerinin bu iki kaleme eşlik ettiği izleniyor.

Bütçe Harcamaları
(milyar TL)

Beklentiler...

Önümüzdeki ekonomik aktivitede öngörülen yavaşlamanın vergi gelirleri kanalıyla bütçe performansına olumsuz yansıtacağını düşünüyoruz. Eşel mobil sistemine ek olarak iç pazardaki daralmayla ÖTV gelirlerinin de zayıf bir görünüm sergilemeye devam edeceği anlaşılıyor. Öte yandan, yılın ilk dokuz ayına ilişkin bütçe gerçekleştirmeleri Eylül ayı içerisinde açıklanan Yeni Ekonomi Programı'ndaki yılsonu bütçe hedefleriyle uyumlu bir görünüm sergiliyor.

Merkezi Yönetim Bütçesi

(milyar TL)

	Eylül		% Değişim	Ocak-Eylül		% Değişim	2018 Bütçe Hedefi	YEP Tahmini	Gerç./ YEP Tah. (%)
	2017	2018		2017	2018				
Harcamalar	54,4	67,0	23,3	488,2	603,5	23,6	762,8	821,8	73,4
Faiz Harcamaları	8,4	10,2	21,6	46,6	60,4	29,7	71,7	76,4	79,1
Faiz Dışı Harcamalar	46,0	56,8	23,6	441,6	543,1	23,0	691,1	745,4	72,9
Gelirler	48,0	61,1	27,4	456,6	546,8	19,8	696,8	749,6	72,9
Vergi Gelirleri	41,8	49,2	17,7	385,3	459,4	19,2	599,4	630,5	72,9
Diğer Gelirler	6,1	11,8	93,7	71,3	87,5	22,7	97,4	119,1	73,4
Bütçe Dengesi	-6,4	-6,0	-7,2	-31,6	-56,7	79,4	-65,9	-72,1	78,7
Faiz Dışı Denge	2,0	4,3	115,9	15,0	3,7	-75,3	5,8	4,3	85,9

Not: Rakamlar yuvarlamalardan ötürü toplamı vermeyebilir.

Kaynak: Maliye Bakanlığı, Datastream

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem
Bař Ekonomist
izlem.erdem@isbank.com.tr

İlker řahin
Uzman
ilker.sahin@isbank.com.tr

Alper Gürler
Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Gamze Can
Uzman
gamze.can@isbank.com.tr

H. Erhan Gül
Müdür Yardımcısı
erhan.gul@isbank.com.tr

Ayřim Kalkan
Uzman Yardımcısı
aysim.kalkan@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.